

Davacılar : 1- Türk Serbest Mimarlar Derneği
2- İstanbul Serbest Mimarlar Derneği
3- Umo Mimarlık Mühendislik Müteahhithlik ve Müşavirlik Ltd.Şti.
4- M. Neşet Arolat
5- M. Cumhur Umut İnan
6- Rauf Doğan Tekeli
7- Murat Artu
8- M. Sinan Genim
9- Mehmet Affan Yatman
10- Bora Akçay
11- Salih Zeki Pekin
12- Haydar Karabey
13- Ersen Gürsel
14-Doğan Hasol

Vekili : Av. Berfu Kaya
Piyade Sokak 18/10 - Çankaya/ANKARA

Davalılar : 1-Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
Atatürk Bulvarı No:131 Kat:9 - Bakanlıklar/ANKARA

Vekili : Av. Nurten Çağlar Yakış - (Aynı yerde)
2- TMMOB Mimarlar Odası
Konur Sokak No:4/2 - Kızılay/ANKARA

Vekili : Av. Berna Çelik - (Aynı yerde)

Davanın Özeti : 02.06.2005 gün ve 25833 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin 2. maddesinde yer alan "mesleki etkinliklerinin denetimi kurallarını" şeklindeki ibarenin, 4. maddesinde yer alan "mesleki denetim" tanımının, 5. maddesinin (a) bendinde yer alan "mimari tasarım hizmetleri" tanımının, 7. maddesinin (e) ve (f) bentlerinin, 14. maddesinin (b) bendinin, 15. maddesinin (a), (c) ve (d) bendinin üçüncü fıkrasının, 16. maddesinin (b) bendinde yer alan "hizmetlerini ve bürolarını denetlemeye" ibaresi ile 18. maddesinin Anayasaya ve 6235 sayılı Yasa ile tanınan yetkiye aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmaların Özeti : Türk Mühendis ve Mimarlar Odaları Birliği Yasasında yer alan, Birliğin ve Odaların kuruluş amacının üyelerine yönelik mesleki denetim yetkisini içerdiği, bu doğrultuda çıkarılan Yönetmelikte ve iptali istenilen maddelerde hukuka aykırılık bulunmadığı, bu türden düzenlemelerin de ilk kez bu Yönetmelikte yer almadığı, davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi Melek ŞENDİL YAN'ın Düşüncesi : Yönetmeliğin 7/e, f ve 15/c, 18/b maddelerinin; Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği Yasasında Birlik ve Odalara tanınmış olan mesleki denetim yetkisinin, meslek mensubu olmanın gerekleri kapsamındaki ilkeleri içeren ve içerik incelemesi dışında kalan bir denetim olduğu, aksine bir kabulün meslek örgütü olan bir kurumun meslek yeteneğini kazanmış mensubunun yeterliliğini irdelemesi sonucunu doğuracağından Yasanın anlamı ve amacına aykırı olduğu gibi Anayasal bir hak olan ve güvence altına alınan çalışma özgürlüğünü de ihlal eder bir niteliğe dönüştüğü, 18. maddesinde de, mesleki denetim ve onay hizmeti adı altında alınması öngörülen bedelinde, anılan Yasa ile mesleki denetim konusunda yetkili ve görevli kılınmış idarenin, bu görevin sunumunu ve yerine getirilmesini hizmet olarak nitelemesi ve karşılığında bedel alınmasının hukuka uygun olmadığı, bu maddelerin iptali, diğer maddeler açısından ise davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ülkü ERBÜK'ün Düşüncesi : Davacılar, 2.6.2005 gün ve 25833 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin 2.maddesinde yer alan "mesleki etkinliklerinin denetimi kurallarını" şeklindeki ibarenin, 4.maddesinde yer alan "mesleki denetim" tanımının, 5.maddesinin (a) bendinde yer alan "mimari tasarım hizmetleri" tanımının, 7.maddesinin (e) ve (f) bentlerinin, 14.maddesinin (b) bendinin, 15.maddesinin (a), (c) ve (d) bendinin üçüncü fıkrasının, 16.maddesinin (b) bendinde yer alan "hizmetlerini ve bürolarını denetlemeye" ibaresi ile 18.maddesinin iptalini istemektedirler.

Anayasanın 135. maddesinde, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleri olduğu, 124. maddesinde de, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilecekleri hükme bağlanmıştır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 2.maddesinin (a) fıkrasında, bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek,(b) fıkrasında, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak,mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak,mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak,.....(c) fıkrasında da, meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak,meslekle ilgili bütün mevzuatı,normları,fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek Birliğin kuruluş amaçları arasında sayılmıştır.

Yukarıda anılan Anayasa ve 6235 sayılı Yasa hükümlerinin birlikte incelenmesinden, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Mimarlar Odasının mesleğin ve kamu yararının gerçekleşmesi için yönetmelik çıkarmada yetkili ve görevli olduğu anlaşılmaktadır.Meslek mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak,mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak,mesleğin kamu yararına uygun ifa edilmesi için meslek mensuplarının uymaları gereken usul ve kuralların belirlenmesi hususu,bu kurallara uyulup uyulmadığının denetiminin yapılması sonucunu doğuracağı açıktır.Mesleki denetimin,meslek mensubunun hak ve yetkilerini koruduğu kuşkusuzdur.Yönetmeliğin 2,4,5/a maddelerinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.Asgari ücretin meslek örgütüncel belirlenmesi haksız rekabeti önleyeceğinden ve hizmetten yararlananların hizmet bedelini belirleme olanağı bulunmadığından Yönetmeliğin 7. maddesinin (c) ve (f) bentlerinde de hukuka aykırılık görülmemiştir.

Yönetmeliğin 14. maddesinin (b) bendinde kurala bağlanan,mimara birden fazla serbest mimarlık hizmetleri büro tescil belgesi ve mührü verilemeyeceği hususu,mimarın isterse serbest mimarlık bürosunda,isterse sermaye şirketlerine ortak olarak çalışmasını engelleyecek nitelikte görülmemektedir.Büro tescil belgesinin,meslek mensubu her ne şekilde mimarlık hizmeti vermek istiyorsa "yetkili" olduğunu belirleyeceği kuşkusuzdur.

Mimarlık hizmetlerinin kalitesi,bilimsel ve teknik yönünün ağırlığı nedeniyle hizmetten yararlananlarca ölçülmesi,eleştirilmesi, yaptırıma bağlanması mümkün olmayacağından,söz konusu hizmetlerin yönetmelik hükümleriyle çerçevelendirilip, teknik kriterlerle mesleki faaliyetin denetiminin yapılmasını gerektireceğinden yönetmeliğin dava konusu hükümlerinde kamu yararına ve hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle,davacıardan Bora Akçay ve Salih Zeki Pekin davalarından feragat ettiklerinden Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 95.maddesi uyarınca adı geçen davacılar yönünden dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi diğer davacılar yönünden yasal dayanaktan yoksun olan davanın reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Sekizinci Dairesince işin gereği görüldü:

Dava; 02.06.2005 gün ve 25833 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin 2. maddesinde yer alan "mesleki etkinliklerinin denetimi kurallarını" şeklindeki ibarenin, 4. maddesinde yer alan "mesleki denetim" tanımının, 5. maddesinin (a) bendinde yer alan "mimari tasarım hizmetleri" tanımının, 7. maddesinin (e) ve (f) bentlerinin, 14. maddesinin (b) bendinin, 15. maddesinin (a), (c) ve (d) bendinin üçüncü fıkrasının, 16. maddesinin (b) bendinde yer alan "hizmetlerini ve bürolarını denetlemeye" ibaresi ile 18. maddesinin Anayasaya ve 6235 sayılı Yasa ile tanınan yetkiye aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın 124. maddesinde; başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği; 135. maddesinde de, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlarının, belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleri olduğu hükmüne yer verilmiştir.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun 2. maddesinin (a) fıkrasında, bütün mühendis ve mimarları ihtisas kollarına ayırmak ve her kol için bir oda kurulmasına karar vermek, (b) fıkrasında, mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetleri kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, (c) fıkrasında da, meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek Birliğin kuruluş amaçları arasında sayılmıştır.

Anılan Yasanın 5. maddesinde, Birlik Yönetim Kurulunun oluşumu, 6. maddesinde Birlik Yönetim Kurulunun Görevleri düzenlenmiş, 19. maddesinde de; odaların bu Yasanın 2. maddesinde belirtilen amaç için Birlik Genel kurulunca kararlaştırılan işlerden yalnız odalarını ilgilendiren kısımlar ile görevli oldukları belirtilmiştir.

TMMOB Ana Yönetmeliğinin 24. maddesinin 2. bendinde de; oda tüzük, ana yönetmelik ve yönetmeliklerini yürürlükteki TMMOB mevzuatına ve ilgili diğer kanuni düzenlemelere göre inceleyerek karara bağlamak Birliğin görev ve yetkileri arasında belirlenmiştir.

Alıntısı yapılan Anayasa ve Yasa kurallarından anlaşılacağı üzere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, meslek mensuplarının ve bu mesleki faaliyetten yararlananların karşılıklı hak ve menfaatlerini koruyarak belli bir meslek disiplini sağlama amacına yönelik olarak örgütlenmiş olduğu açıktır.

Bu bakımdan mesleğin ve kamu yararının gerçekleşmesini teminen kendi görev alanları ile ilgili konularda odaların yönetmelik çıkarma yetkisi bulunduğu, odaların faaliyetleri ile ilgi olarak hazırladıkları düzenleyici kuralların birbiriyle uyumunu sağlamak konusunda da Birliğin denetim yetkisinin olduğu tartışmasızdır.

Dava konusu Yönetmelik maddeleri bu açıklamalar ışığında değerlendirildiğinde, bu maddelerde meslek mensubu olanların uyması gereken ve etkin bir şekilde mesleki denetimi içerecek şekilde kuralların yer aldığı anlaşılmaktadır.

Mimarlık hizmetinin önemi ve özelliği gereği belli bir disiplin içinde yürütülmesinin kaçınılmaz olması karşısında dava konusu maddelerin hizmetin niteliği, sunumu ve bu hizmetten yararlananlar açısından getirdiği kuralların üst hukuk kurallarına aykırılık taşımadığı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, davacıardan Bora Akçay ve Salih Zeki Pekin davalarından feragat ettiklerinden Hukuk Usulü Muhakemeleri Yasasının 95. maddesi uyarınca adı geçen davacılar açısından dava hakkında karar verilmesine yer olmadığına, diğer davacılar açısından davanın reddine, yargılama giderlerinin davacılar üzerinde bırakılarak, karar verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücreti Tarifesi uyarınca takdir olunan 450,00.-YTL vekalet ücretinin davacıardan alınarak davalı idarelere verilmesine 3.7.2007 gününde oybirliği ile karar verildi.

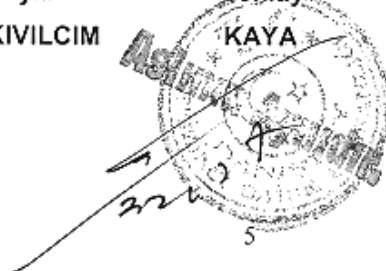
Başkan
Güngör
DEMİRKAN

Üye
Ayla
ALKIVILCIM

Üye
Yeniay
KAYA

Üye
Alaattin
ÖĞÜŞ

Üye
Sıddık
YILDIZ

KATILMA KARARI

Türk Serbest Mimarlar Derneği, İstanbul Serbest Mimarlar Derneği, Umo Mimarlık Mühendislik Müteahhitlik ve Müşavirlik Ltd.Şti., M. Neşet Arolat, M. Cumhuri Umut İnan, Rauf Doğan Tekeli, Murat Artu, M. Sinan Genim, Mehmet Affan Yatman, Bora Akçay, Salih Zeki Pekin, Haydar Karabey, Ersen Gürsel, Doğan Hasol vekilleri Av. Berfu Kaya tarafından 02.06.2005 gün ve 25833 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Mimarlar Odası Serbest Mimarlık Hizmetlerini Uygulama, Tescil ve Mesleki Denetim Yönetmeliğinin 2. maddesinde yer alan "mesleki etkinliklerinin denetimi kurallarını" şeklindeki ibarenin, 4. maddesinde yer alan "mesleki denetim" tanımının, 5. maddesinin (a) bendinde yer alan "mimari tasarım hizmetleri" tanımının, 7. maddesinin (e) ve (f) bentlerinin, 14. maddesinin (b) bendinin, 15. maddesinin (a), (c) ve (d) bendinin üçüncü fıkrasının, 16. maddesinin (b) bendinde yer alan "hizmetlerini ve bürolarını denetlemeye" ibaresi ile 18. maddesinin iptali istemiyle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ile TMMOB Mimarlar Odasına karşı açılan davaya katılma isteminde bulunan Ankara Ticaret Odası Başkanlığının katılma dilekçesi incelendi.

2577 sayılı Yasanın 31. maddesinin yollamada bulunduğu Hukuk Usulü Muhakemeleri Yasasının 53. maddesinde, hakkı veya borcu bir davanın sonucuna bağlı olan 3. kişinin iki taraftan birine katılmak için istemde bulunabileceği kuralı yer almaktadır.

Katılma talebinde bulunan tarafından işleme karşı ayrıca dava açılabileceği, dolayısıyla Yasada aranan koşulların oluşmadığı anlaşıldığından katılma talebinin reddine 3.7.2007 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Güngör	Ayla	Yeniay	Alaattin	Sıddık
DEMİRKAN	ALKIVILCIM	KAYA	ÖĞÜŞ	YILDIZ

